

Uudenmaan liitto
toimisto@uudenmaanliitto

Viite: Lausuntopyyntö, 11.3.2026, UML dnro 40/06.01.01/2026

VANTAAN KAUPUNGIN LAUSUNTO UUDENMAAN VISIO-KAAVAN LUONNOKSESTA

Vantaan kaupunki lausuu Uudenmaan VISIO-kaavan luonnoksesta seuraavasti:

VISIO – Innovatiivinen vihreä siirtymä kaavatyon keskeinen tavoite on alueidenkäytön keinoin edistää Uudenmaan vihreää siirtymää siten, että reunaehdot otetaan huomioon. Kaavatyössä keskiössä ovat ilmaston, energiamurrokseen, luonnon monimuotoisuuteen, luonnonvaroihin ja kiertotalouteen sekä liikenteeseen ja muuhun kriittiseen infraan liittyvät alueidenkäytön suunnittelun ratkaisut. VISIO-kaava kattaa koko Uudenmaan alueen ja kaavan tavoitevuosi on vuodessa 2050. VISIO-kaavan luonnosaineisto koostuu kartasta ja määräyksistä (oikeusvaikutteinen osuus kaavasta) sekä kaavaselistuksesta ja sen liitekartoista.

VISIO-kaavan valmisteluvaiheessa on arvioitu merkintäkohtaisia vaikutuksia, kokonaisvaikutuksia, tavoitteiden toteutumista, sekä ilmastovaikutuksia kaikkien muiden teemojen paitsi maanpuolustuksen teeman osalta. VISIO-kaavan luonnosvaiheen ilmastovaikutusten arvioinnin mukaan kaavan vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen ovat pääasiassa myönteisiä. Kaavaratkaisun arvioidaan tukevan siirtymää kohti sähköistyvää ja hiilineutraalia energiajärjestelmää ja kokonaisuutena kaavan arvioidaan tukevan pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden saavuttamista. Kaava korostaa erityisesti viheralueiden merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa.

Vantaan kaupunki ottaa tarkemmin kantaa seuraaviin VISIO-kaavan teemakokonaisuuksiin: Energia, Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto, Luonto ja hiilensidonta, Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne, Vesihuolto ja vesivarat.

Energia

Vaihemaa- ja kantakaavan luonnoksessa on osoitettu energiansiirtoverkko. Uudenmaan sähkönsiirron solmukohdista kaksi sijoittuu Vantaan kaupungin alueelle, minkä lisäksi Vantaalle sijoittuu kantaverkon siirtojohtoja sekä kaupungin sisäistä ja kaupunkien välistä siirtoverkkoa. Selostuksen mukaan ohjeellisella merkinnällä on osoitettu ne uudet voimajohtoyhteydet, joista on olemassa riittävät taustaselvitykset.

Vantaan yleiskaavassa 2020 on osoitettu voimajohto-merkintöjä, jotka mahdollistavat yhden tai useamman 110 kV tai 400 kV voimajohdon sijoittamisen. Vantaan kaupunki huomauttaa,

että näistä yhtä, Vantaan Kivistön alueelta Tuusulaan, ei ole osoitettu vaihemaakuntakaavan luonnoksessa. Kyseessä on pitkän aikavälin varaus, jolla paikallinen sähköverkkoyhtiö liittyy kantaverkkoon. Yhteyttä on alustavasti suunniteltu Keimola-Aviapolis-yhteystarpeen suunnittelun yhteydessä, sillä yhteys Tuusulaan erkanisi tältä reitiltä. Vantaan kaupunki toteaa, että yhteys on keskeinen seudun sähköhuollon turvaamisen kannalta, ja se tulee osoittaa vaihemaakuntakaavassa.

Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa on osoitettu Energiahuollon alue EN/h -kohdemerkinnällä uuden, sähkönsiirron toimitusvarmuuden kannalta välttämättömän 400 kV sähköaseman tarve ja ohjeellinen sijainti. Määräyksen mukaan uuden sähköaseman tarkempi sijainti ja aluevarauksen laajuus on ratkaistava yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueen maankäyttöä suunniteltaessa on turvattava sähköaseman toteuttamisedellytykset ja laajentumismahdollisuudet.

Vantaan kaupungin alueelle ei ole osoitettu kaavakartalla energiahuollon alue -kohdemerkintöjä. Selostuksessa mainitaan nykyiset Länsisalmen ja Tammiston sähköasemat sähkönsiirtoverkon solmukohtina. Uusina kohdemerkintöinä vaihemaakuntakaavassa on esitetty EN/h-kohdemerkinnät Vantaan lähialueilla Tuusulan Ruotsinkylässä sekä Helsingissä Östersundomin alueella. Jälkimmäisen sijaintiin liittyy epävarmuuksia, ja sijaintia voi olla tarpeen tarkastaa kaavaehdotukseen.

Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maa-aineshuolto

Kaavaluonnoksessa osoitetaan kehittämisperiaatemerkinällä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella olevat laajat, merkitykseltään maakunnalliset teollisen tuotannon, logistiikan, maa aineshuollon ja/tai kiertotalouden keskittymät. Alueita osoitetaan sellaisia toimintoja varten, jotka toimintansa laadun ja laajuuden takia voivat aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Vantaan kaupunki toteaa, että teollisen tuotannon, logistiikan, maa-aineshuollon ja/tai kiertotalouden keskittymien suunnittelumääräykset sopivat hyvin Vantaan ja Tuusulan rajalla sijaitsevalle Kiilan kiertotalousalueelle. Suunnittelumääräyksissä yhtäältä tunnustetaan alueen sijainnin optimaalisuus niin kiertotalous-, maa-aines- kuin logistisen toiminnan osalta, että toisaalta määrätään huomioimaan suunnittelun reunaehtoihin kuuluvat tarvittava liikenneinfrastruktuuri ja ympäristöhaittojen lieventäminen. Alueen läheinen asutus on huomioitava yksityiskohteisemmassa suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä.

Kiilan aluetta on edelleen tarpeen kehittää monipuolisena elinkeinotoiminnan alueena siten, että hyödynnetään eri toimijoiden sivuvirtoja ja synergiaetuja. Rahtiradan ja maantie 152:n jatkeen mahdollinen toteutuminen voivat kiertotalouden ja muiden vihreän siirtymän toimialojen lisäksi vaikuttaa merkittävästi myös edellä mainittuihin liikenneyhteyksiin tukeutuvien logistikkatoimintojen kysyntään alueella.

Kiilan alueen kaavamerkintöjen sijaintia on tarkennettu verrattuna voimassa olevaan maakuntakaavaan. Voimassa olevassa maakuntakaavassa on toisistaan erillään merkityt tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalue, maa-aineshuollon kehittämisalue sekä kiertotalouden ja jätehuollon alue, joista viimeksi mainittu on lähellä kaavaluonnoksen uutta Kiilan kiertotalousalueen merkintää. Voimassa olevan maakuntakaavan usean kaavamerkinnän yhtenäistäminen on kannatettavaa. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että Kiilan kiertotalousalue on uudessa kaavaluonnoksessa noteerattu kuntarajat ylittävänä. Uusi merkintä osoittaa selkeämmin myös alueen kytkeytymisen mahdolliseen maantie 152:n jatkeeseen. Aluetta kehitetään ja suunnitellaan ylikunnallisessa yhteistyössä.

VISIO-kaavan kohdekorttitarkastelun myötä toteutettava profilointityö tukee Kiilan kiertotalousalueen kehittämistä. Alue tarvitsee eheän toimintasuunnitelman ja kehittämisvision. Kiilan kohdekortissa on tunnistettu myös tekeillä oleva Kiilan Kiertolan kehityskuvatyö, jossa alueelle laaditaan maankäytön kehityskuva ja siihen liittyvä liikenneselvitys.

Luonto

VISIO-kaavassa on annettu uusia teemaa koskevia yleismääräyksiä ja muokattu seudullista ekologista ja viheralueverkostoa. Ekologisen kompensaation hyvitysalueet ja ekologiset kehittämisvyöhykkeet on tuotu kaavakartalle. Kulttuuriympäristö-teema on Luonto ja hiilensidonta -otsikon alla.

Vantaan kaupunki pitää erinomaisena, että VISIO-kaavaan on tuotu luonto- ja hiilensidonta -teemaa koskien uudet yleiset suunnittelumääräykset. Hiilensidontaa koskevaan määräykseen olisi hyvä lisätä, että merkittäviä hiilivarastoja tulee vaalia.

Viheryhteydet

VISIO-kaavan luonnoksessa on annettu yleismääräys *"Alueidenkäytön suunnittelussa on tunnistettava suunniteltavan alueen vaikutusalueella olevat ekologisten verkostojen maakunnalliset ydinalueet ja yhteydet. Näiden kytkeytyvyyttä on turvattava ja vahvistettava tavalla, joka mahdollistaa lajiston siirtymismahdollisuudet."* On erinomaista, että maakunnallista ekologista verkostoa turvataan yleismääräyksellä. **Maakunnalliset luonnon ydinalueet ja niiden väliset ekologiset yhteydet tulisi kuitenkin osoittaa kartalla, koska maakuntakaava on se kaavataso, jolla maakunnalliset yhteydet voidaan tunnistaa ja suunnitella.**

VISIO-kaavan luonnoksessa esitetään kumottavaksi kaikki voimassa olevat viheryhteystarve-merkinnät. Niiden tilalle osoitetaan uusittu viheryhteystarve-merkintä sekä kokonaan uusi viheryhteys-merkintä. Viheryhteystarvemerkinällä on osoitettu maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden on tunnistettu edellyttävän tarkempaa huomioon ottamista yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytön suunnittelussa. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Merkinnän suunnittelumääräystä on muutettu voimassa olevaan merkintään nähden.

Viheryhteys-merkintä on aiempaa sitovampi merkintätyyppi, joka vahvistaa sellaisia kriittisiä yhteyksiä, joille ei ole vaihtoehtoisia sijainteja. Viheryhteystarve-määräyksen sijainteja on joiltain osin päivitetty kartalla. Vantaan kaupunki pitää erinomaisena, että seudullisessa verkostossa korvaamattomia viheryhteyksiä turvaa entistä sitovampi määräys.

Viheryhteystarpeiden sijainteihin Vantaalla on tehty pieniä muutoksia, mm. nro 64 on tarkemmin todellisella paikallaan. Luoteis-Vantaalla ekologista verkostoa turvaavia viheryhteyksiä on kuitenkin liikutettu pois metsäisiltä ekologisilta yhteysalueilta.

VISIO-kaavan luonnoksessa esitetään kumottavaksi Seutula-Metsäkylän välinen osuus viheryhteystarpeesta Luukki-Seutula-Metsäkylä nro 65, joka on osa Keski-Uudenmaan tärkeitä poikittaisia ekologisia yhteyksiä. Vaikutusten arvioinnin mukaan yhteyden poistolla voi olla merkittäviä heikentäviä ja pysyviä vaikutuksia ekologisen yhteyden toimivuudelle ja jatkuvuudelle erityisesti siinä vaiheessa, kun Rahtiradan multimodaaliterminaali on rakennettu.

Vantaalla pidetään tärkeänä seudullisen metsäisen ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaamista. Vantaalla metsäistä ekologista yhteyttä Luukista kohti koillista (nro 65) on turvattu yleiskaavan luonnonsuojelualueilla ja niiden välisillä ekologisilla runkoyhteyksillä sekä viherrakenteen kehityskuvalla Vihreä ja virtaava Vantaa VIVA, jossa se on esitetty merkinnällä pääkaupunkiseudun viherkehän jatkuminen. VISIO-kaavan luonnoksessa yhteys jatkuu Tuusulassa pohjoiseen, mutta vain Palojoelle saakka, jonka jälkeen merkintä ei jatku, eikä yhteys siis jatku lainkaan itään.

On hyvä, että yhteys nro 66 Vähäjoelta/Tuusulanjoelta Mätäkivenmäelle on esitetty kartalla. Tämä yhteys kulkee Vantaalla pitkälti arvokkaan kulttuurimaiseman pelloilla ja joen rannoilla, joten metsälajistoa yhteys ei kuitenkaan palvele.

Kaavan ratkaisu ei siis turvaa itä-länsisuuntaisia metsäisiä ekologisia yhteyksiä. Ajatus Helsingin seudun viherkehästä heikkenee, jos poikittaisia viheryhteyksiä ei esitetä kartalla. Vantaalle on tärkeää, että sekä Vantaan vaalimat metsäiset ekologiset verkostot että virkistykseen soveltuvat viherverkostot jatkuvat kuntarajojen yli. Tuusulassa on laadittu vihersiniverkoston yleis-suunnitelma VISSI, jossa on tutkittu ansiokkaasti näitä verkostoja.

Vantaan kaupunki pyytää esittämään vaalittavan ja kehitettävän seudullisen metsäisen ekologisen verkoston jatkumista ja itä-länsisuuntaisia viheryhteyksiä kartalla laajemmin ja yhtenäisemmin esimerkiksi Tuusulan VISSI-työssä esitettyjen yhteyksien mukaisesti.

Östersundom

Vantaa esitti lausunnossaan Uudenmaan Visio-kaavan osallistumisen ja arvioinnin suunnitelmasta 16.4.2025, että Östersundomin alue tulisi ottaa mukaan kaavaan. Alue on otettu mukaan, mutta Östersundomin alueen ratkaisut täydentyvät vain yleisten suunnittelumääräysten kautta, eikä voimassa olevaa maakuntakaavaa ei ole muutoin muutettu. Vantaa to-

30.04.2026

teaa, että alue pitäisi käsitellä osana maakunnallista maankäytön ratkaisua samoilla merkinnöillä ja määräyksillä kuin muuallakin maakunnassa.

Helsingin Östersundomin osayleiskaavan luonnoksessa 18.3.2025 viheralueverkosto ja rakentamisalueet ovat osin eri paikoissa kuin maakuntakaavassa. Helsinki ja Vantaa ovat yhteistyössä tutkineet kuntien rajat ylittävää ekologista verkostoa ja tehneet toimenpiteitä metsäisen verkoston kehittämiseksi. Metsäinen ekologinen yhteys kulkee Länsisalmessa Vantaan yleiskaavassa esitetyn Länsimetsän luonnonsuojelualueen kautta ja jatkuu siitä Helsingin puolelle. Ekologinen yhteys ja kytkeytyneet viheralueet olisi hyvä esittää siihen sijaintiin, jossa ne ovat Östersundomin osayleiskaavan luonnoksessa. Vantaan alueella on voimassa olevassa maakuntakaavassa laaja virkistysaluevaraus, joka voitaisiin esittää ennemmin viheryhteystarpeena edelleen kuitenkin turvaten useamman etelä-pohjoissuuntaisen ekologisen yhteyden. **Vantaan kaupunki pyytää esittämään viheralueet ja yhteydet Helsingin Östersundomin osayleiskaavan luonnoksen 18.3.2025 pohjalta.**

Suojelualueet

Suojelualuemerkintöjen ratkaisut voimassa olevista maakuntakaavoista jäävät pääosin voimaan. VISIO-kaavaan on osoitettu suojelualueita Suomen ympäristökeskuksen ajantasaisen tietokannan mukaisesti ja samoilla kriteereillä kuin voimassa olevana kaavaan, yli 5 ha ja 200 m leveät alueet. Voimassa oleviin merkintöihin osoitetaan yli hehtaarin kokoiset sl-alueina toteutuneet laajennukset pois lukien kapeat alueet. Lisäksi osoitetaan uusien luontotietojen perusteella toteuttamiskelpoisiksi arvioidut kohteet, kuten kuntakaavojen suojelualuemerkintöjen (SL) mukaiset alueet, paitsi ne, joiden luontoarvot ovat LVV:n toteuttamisedellytysten arvioinnin mukaan heikentyneet. Suojelualuemerkinnällä osoitetaan uusia jo perustettuja luonnonsuojelualueita noin 130 kpl uusia ja laajennuksia 180 kpl. Uusia toteuttamiskelpoisia alueita, luonnoksessa kunnissa hyväksytyjen kaavojen suojelua-aluevarauksia osoitetaan 165 ha metsäalueilla. Pienalaisia suojelualueita (alle 5 ha tai 200 m leveys) ei osoiteta, paitsi jos yhdistyvät tätä laajempaan alueeseen. Vantaan alueella olevia uusia jo perustettuja suojelualueita on osoitettu VISIO-kaavaan 7 kpl, sekä laajennuksia voimassa oleviin maakuntakaavan suojelualueisiin on 10 kpl.

LVV:n toteuttamisedellytysten arvioinnin mukaan VISIO-kaavassa on Vantaan alueelta esitetty kumottavaksi yleiskaava 2020:ssa SL-alueeksi osoitettua aluetta (Rauhamaa koodi 870) sillä perusteella, että luontoarvot alueella ovat heikentyneet- (Toteuttamisedellytysten arviointi Lupa- ja valvontavirasto, tilanne 9.1.2026). Alue ei myöskään täytä kriteerejä, joita kaavaan osoitettavien alueiden tulisi täyttää (yli 5 ha ja 200 m leveät alueet).

Vantaan kaupungin asiantuntija on tehnyt maastokäynnin (13.4.2026) Rauhamaan sl-aluevarauksen alueelle, ja todennut että Rauhamaan ls-varauksen luontoarvot ovat hakkuista huolimatta säilyneet siinä määrin, että suojelualuevaraus kannattaa säilyttää VISIO-kaavassa. Avohakattu alue on rehevää, joten hakkuun jäljet peittyvät nopeasti, vaikka vanhan metsän syntyminen viekin aikaa. Hakkuualan molemmin puolin on luontoarvoiltaan hyvää runsaslaho- puustoista kuusimetsää. Säilyneen metsän puustorakenne on pysynyt hyvänä myös avohakkuun länsipuolisessa metsässä, jossa yksittäisiä kuusia on poistettu. Kaupungin luontotietoai-

30.04.2026

neistojen perusteella alueella kulkee myös liito-oravan tärkeä yhteys, alueella on liito-oravan kolopuita ja pesäpuu, ja merkittävä osa alueesta on liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä. SL-aluevaraus sijoittuu voimassa olevan maakuntakaavan ekologiseen käytävään. Vantaan kaupunki ehdottaa, että Rauhamaan säilyttämistä VISIO-kaavan SL-aluevarauksena tarkasteltaisi vielä uudestaan täydentyvän luontotiedon valossa.

Vantaan kaupunki huomauttaa, että Vantaan Vierumäessä oleva Rauno ja Liisa Ruuhijärven metsän (ent. Vierumäen metsä) SL-alueen raja-
us on VISIO-luonnoksessa esitetty virheellisesti siten, että siihen on lisätty myös Korkeinmäen luo-alue (ent. Vierumäki). Vantaan yleiskaavassa 2020 Korkeinmäki on osoitettu luo-alueeksi, ei sl-alueeksi, joten SL-alueen raja-
us pitäisi tarkentaa ehdotukseen.

Vantaan kaupunki toteaa, että vuonna 2025 Vantaalla päätettiin neljän uuden suojelualueen rahoittamisesta: (28,8 ha), Syväo-
janmetsä (43 ha), Ladaunmetsä (28,8, ha), Lammin-
suon luonnonsuojelualueen laajennus (3,0 ha) sekä Palokallion luonnonsuojelualueen laajennus (3,1 ha). Rauhoitushakemukset odottavat vielä Lupa- ja valvontaviraston (LVV) varsinaista perustamispäätöstä. Kaikki kohteet on osoitettu suojelualueiksi Vantaan yleiskaava 2020:ssa. Voimassa olevassa maakuntakaavassa SL-alueina on osoitettu Syväo-
janmetsä, Ladaunmetsä ja Lamminsuon luonnonsuojelualueen laajennus, mutta Palokallion laajennusta ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tai lisättävänä uutena SL-varauksena VISIO-
kaavassa. **Palokallion laajennus on syytä lisätä maakuntakaavaan, mikäli suojelupäätös ehtii tulla kaavaehdotuksen valmistelun aikana.** Rauhoitettavaksi haettujen suojelu-
alueiden rajaukset ovat jonkin verran tarkentuneet maakuntakaavan ja yleiskaavan suojeluv-
rausten rajauksista.

Luonnon monimuotoisuudelle tärkeät alueet (luo)

Kaavaan on tuotu uusi ominaisuusmerkintä Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), joka osoittaa kansainvälisesti (IBA) ja valtakunnallisesti (FINIBA) merkittävät linnustoalueet sekä ekologisesti merkittävät meriluontoalueet (EMMA). Vantaan Sipoonkorven alueelle on osoitettu valtakunnallisesti merkittävä linnustoalueen merkintä, jolla on suuri merkitys lintujen vuodenaikaismuutosten onnistumiselle. Vantaalle ei kaavassa ole osoitettu muita luo-alueita. Kaupunki pitää luonnon monimuotoisuuden kokonaisuuden huomioimisen kannalta tärkeänä, että laajat linnusto ja meriluontoalueet on osoitettu kaavaan kokonaan uudella luo-merkinnällä.

Ekologinen kompensatio ja luonnon tilan parantaminen

Vantaan kaupunki kiittää, että lieventämishierarkian käytöstä ja ekologisesta kompensatiosta on esitetty yleismääräys: *"Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on sovellettava luontoon kohdistuvien haittojen lieventämishierarkiaa siten, että välttäminen on ensisijaista ja siten vasta lieventäminen. Siltä osin, kun vähintään maakunnallisiin luonnonarvoihin kohdistuvia haittoja ei voida välttää, tulee tarkastella mahdollisuudet luonnonsuojelun mukaiseen ekologiseen kompensatioon."* Tämä periaatteessa tukee Vantaalla jo tehtyä linjausta lieventämishierarkian käytöstä ja ekologisesta kompensatiosta ja edistää luontoposiitiivisuutta koko maa-

kunnassa. Kuitenkin ekologisen kompensaation tulee koskea tavanomaista luontoa, eikä vähintään maakunnallisia luonnonarvoja. Vantaalla ekologinen kompensaatio koskee kaikkia luonnon luontotyypppejä. **Vantaa esittää, että määräysteksti muutettaisiin muotoon: "jos luonnon luontotyypppeihin kohdistuvia haittoja ei voida välttää, tulee tarkastella mahdollisuudet luonnonsuojelulain mukaiseen ekologiseen kompensaatioon". Ohjaus lain mukaiseen kompensaatioon on tärkeää, koska vain siten voidaan varmistua siitä, että kompensaatio todella hyvittää menetetyn luonnon ja vaatimustaso on tasapuolinen kaikille.**

Ekologinen kehittämisvyöhyke (eko)

Luonnokseen on tuotu uusi merkintä ja määräys "Ekologinen kehittämisvyöhyke: Kehittämisperiaatemerkinällä tai sitä vastaavalla kohdemerkinnällä osoitetaan ekologisen kompensaation luonnonsuojelulain mukaiseksi hyvitysalueeksi tai luonnon tilan parantamiseen erityisesti soveltuvat alueet. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 50 ha laajuiset kohteet. Merkintä osoittaa potentiaalia eikä se sido kompensaation tai luonnon tilan parantamisen toteuttamiseen. Alueen sisällä voi olla useita eri alueidenkäyttömuotoja. Merkintä ei vaikuta maa- ja metsätalouden harjoittamiseen eikä metsälain soveltamiseen, eikä poissulje alueen osien kehittämistä asumiseen tai elinkeinotoimintoihin." Luonnoksessa merkintöjä on vain Vantaalla.

Periaatteessa tämä uusi määräys on erinomainen, lukuun ottamatta alle 50 hehtaarin kokoisten alueiden osoittamista pisteinä. Määräyksellä voidaan osoittaa maankäytön kannalta hyvät paikat kehittää ekologisia verkostoja hyvitysalueiden avulla. Merkinnät voivat edesauttaa maakunnan laajuisen kytkeytyneen metsäisen ekologisen verkoston vahvistumista hyvitysalueiden metsien ekologisen tilan parantuessa.

Luonnonarvomarkkinat käytännössä ohjaavat syntyvien hyvitysalueiden sijaintia sinne, missä maanomistajilla on kiinnostusta hyvitysalueiden perustamiseen. Olisi hyvä, jos maakunta-kaavassa osoitettaisiin visuaalisesti koko maakunnassa, missä paikoissa hyvitysalueet voisivat parhaiten vahvistaa ekologisia verkostoja haittaamatta rakentamista yhdyskuntarakenteeseen parhaiten kytkeytyvillä alueilla. Kuten VISIO-kaavan selostuksessa todetaan: "Maakuntakaavoitus voi tarjota maanomistajalle tietoa luonnonarvojen tuottamiseen ja tarjoamiseen markkinoille. Luonnonarvojen ostajalle se puolestaan näyttäisi alueet, jotka ovat tärkeimpiä luonnon tilan parantamisen kannalta. Yksityiskohtaisemmalle maankäytön suunnittelulle maakuntakaava taas voi osoittaa harkittavaksi alueita, joilla olisi erityisen hyvät edellytykset luonnonarvojen tuottamiseen kytkeytyneisyyttä tukien." Maakuntakaava siis voi tukea luonnonarvomarkkinoiden syntyä ja ekologisen kompensaation toteutusta.

Vantaan alueella on osoitettu pistemäisiä alle 50 hehtaarin laajuisia hyvitysalueita ja kaksi yli 50 hehtaarin kokoista aluetta. Alueet ovat Vantaan kaupungin omistuksessa ja perustuvat Vantaalla laadittuun alustavaan hyvitysalueiden kartoitukseen. Hyvitysalueita ei kuitenkaan olla tutkittu suhteessa maankäytön mahdollisiin tulevaisuuden suuntaviivoihin, eikä viety päätöksentekoon. Kun hyvitysalueita perustetaan, on järkevää, että niistä tulee mahdollisimman pysyviä, jotta luonnon tila voi jatkaa paranemistaan hyvitysalueilla. **Vantaan kaupunki**

toteaa, ekologiseksi kehittämisvyöhykkeeksi merkittyjä alueita ei voida tällä tarkkuustasolla viedä maakuntakaavan kartalle.

Vantaan kaupunki ehdottaa, että ekologiselle kehittämisvyöhykkeelle kehitettäisiin yleispiirteinen, ei tarkkarajainen merkintätapa, joka liitettäisiin vahvistettaviin metsäisiin ekologisiin verkostoihin koko maakunnan alueella. Kehittämisvyöhyke esitettäisiin karttamerkintänä alueille, joilla on metsäisiä ekologisia verkostoja, joiden ekologista tilaa kannattaa erityisesti parantaa, koska ne kytkeytyvät toisiinsa, ja jotka sijaitsevat alueilla, jotka suurella todennäköisyydellä säilyvät rakentamattomina pitkälle tulevaisuuteen.

Ekologisen kompensaation hyvitysalue (ekok) on uusi kaavamerkintä. Luonnokseen on osoitettu yksi kohde, joka on Vantaalla (Palomäki). Merkintä käy esimerkistä ja on lähtökohta tulevaisuudessa lisääntyville hyvitysalueille.

Kulttuuriympäristöt

Selostuksessa todetaan, että *"Valtakunnallisten maisema-alueiden inventointi valmistui edellisen maakuntakaavan laatimisen jälkeen ja siihen perustuva valtioneuvoston päätös (YM/2021/70) valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (VAMA) annettiin 18.11.2021. Uusi-
maakaavan kulttuuriympäristöjä koskevan ominaisuusmerkinnän rajaukset eivät siis kaikilta osin ole viimeisimmän inventoinnin ja valtioneuvoston päätöksen mukaiset."*

Vantaanjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen rajausta ei kuitenkaan olla muutettu YM/2021/70 päätöksen mukaiseksi.

Selostuksessa todetaan, että *"Niiltä osin kuin valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajautuminen on Uusimaa-kaavan laatimisen jälkeen muuttunut niiden pinta-alaa vähentäen, mahdollinen aiemman rajauksen ulkopuolelle jäävä alue katsotaan kuitenkin yhä maakunnallisesti merkittäväksi Missä maat on mainioimmat (2022) -selvityksen mukaisesti."*

Selvityksessä Missä maat on mainioimmat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt (Uudenmaan liiton julkaisu E 245 – 2022) tai VISIO-kaavan selostuksessa ei kuitenkaan olla perusteltu, miksi valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ulkopuolella olevien alueiden pitäisi olla mukana maakunnallisesti arvokkaan alueen rajauksessa. Selvityksen rajaus perustui aikoinaan vanhentuneeseen valtakunnalliseen inventointiin.

Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnissa (VAMA 2021) todetaan, että *"Vantaanjokilaakso edustaa eteläisen Suomen pitkän kartano- ja viljelyhistorian synnyttämiä maatalousmaisemia. Alueen perinteinen viljelymaisema on säilynyt pääkaupunkiseudun kasvun paineessa hyvin. Se muodostaa arvokkaan maaseutumaisen elinkeinomaisemakokonaisuuden keskelle urbaania ympäristöä. Maisema-alueella on useita merkittäviä kulttuuriympäristökohteita, luonnonsuojelu- ja virkistysalueita sekä maatalouskäytössä säilyneitä yhtenäisiä peltoaloja."*

Tammistossa ja Pakkalassa uusia, 2000-luvulla rakennettuja asuinalueita, on rajauksen sisällä. Uusien asuinalueiden sisältyminen kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta

tärkeään alueeseen, jonka arvot ja ominaispiireet perustuvat kartano- ja viljelyhistoriaan, heikentää suojelun vaikuttavuutta. Maaseudun kulttuurimaiseman arvojen säilymistä ei ole mahdollista suunnittelumääräyksen mukaisesti ottaa huomioon alueita kehitettäessä jo kaupunkimaisesti rakennetulla alueella. Maisemaa, joka on jo kauan sitten kadonnut, ei voida suojella.

VAMA 2021 inventoinnin mukaan myöskään muut valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen ulkopuoliset alueet eivät ole osa arvokasta kokonaisuutta. Missä maat on mainiomatic (2022) -selvityksestä ei käy ilmi, mitä näiden alueiden maakunnalliset arvot ovat. Vantaalla maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi valtakunnallisesti arvokkaassa Vantaanjokilaaksossa valtakunnallisesti arvokkaan alueen ulkopuolella on Kartanonkosken lisäksi merkitty Lapinkylässä, Piispankylässä ja Kivistössä peltoja, joille on rakennettu uutta liikenneinfraa ja Riipilässä ja Kiilassa jokilaakson pohjoinen osa, jonka viljelyhistoria ei ulotu yhtä kauas historiaan kuin etelämpänä, eikä alueella ole inventoinnissa mainittuja kartanoja tai rakennuksia.

Vantaan yleiskaavan 2007 taustalle laadittiin Kulttuurimaisemaselvitys (Muukka ja Mäkynen 2005), jossa Vantaan kulttuurimaisemien arvot tunnistettiin ja arvioitiin maisema-aluetyöryhmän mietinnössä (YM 66/1992) esitettyjen kriteerien mukaisesti.

Tunnistetut arvot ovat olleet mukana valtakunnallisen inventoinnin 2021 mukaisen rajauksen määrittelyssä. Vantaan yleiskaavoissa 2007 ja 2020 arvokkaan kulttuuriympäristön rajausta Vantaanjokilaaksossa on suunnilleen sama kuin VAMA 2021 -inventoinnissa. Vantaalla kulttuuriympäristön perusteltu ja tarkempaa suunnittelua vahvasti ja mahdollisimman ristiriidattomasti ja selkeästi ohjaava suojelu on ollut pitkään tärkeä osa yleiskaavoitusta. Vantaan yleiskaavoissa suojellut kulttuurimaiseman kokonaisuudet on rajattu perustellusti ja niille on annettu suoje-lua kulttuuriympäristötyypin mukaisesti ohjaavat määräykset.

Vantaan kaupunki on jo noin 20 vuoden ajan lausunnoissaan toistuvasti pyytänyt muuttamaan arvokkaan kulttuuriympäristön rajausta edellä mainituin perustein. **Vantaan kaupunki vaatii, että arvokkaan kulttuuriympäristön rajausta Vantaanjokilaaksossa muutetaan valtioneuvoston päätöksen valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (YM/2021/70) ja Vantaan yleiskaavan 2020 mukaiseksi.**

Arvokkaat geologiset muodostumat

Maakuntakaavaan on osoitettu yli 300 arvokasta geologista muodostumaa. VISIO-työssä kohteiden osoittamisen perusteita on arvioitu uudelleen saatavilla olevan tiedon pohjalta, ja arvioinnin perusteella kohteista 19 geologista muodostumaa ei täytyä maakuntakaavassa osoittamisen perusteita. Vantaan osalta tilanne pysyy samana, Vantaan alueelta ei ole esitetty kumottavaksi alueita.

Hiilensidonta

Koska ilmastonmuutokseen vastaaminen on VISIO-kaavan keskeinen tavoite, on tärkeää, että yleisiin suunnittelumääräyksiin on lisätty yksiselitteinen koko kaava-aluetta koske-

va suunnittelumääräys hiilensidonnan huomioimisesta. Määräyksen mukaan "Alueidenkäytön suunnittelussa on mahdollisuuksien mukaan vältettävä hiilensidonnan heikentämistä ja soveltuvilla alueilla lisättävä hiilensidontaa."

Vantaan kaupunki pitää täsmällisempää määräystä hiilensidonnan huomioon ottamiseksi tarpeellisenä, on tärkeää, että hiilensidonnan näkökulma on mukana alueiden käytön suunnittelussa koko Uudellamaalla. Kaupunki pitää määräykseen liittyviä tulkintaohjeita tervetulleina.

Logistiikka ja pitkän matkan liikenne

Lentorata, Itärata sekä Tallinna-tunneli

Lentoradan linjaus on muuttunut Lentoaseman pohjoispuolella ja uusi linjaus on merkitty kaavaluonnokseen liikennetunnelina. Linjaus kulkee Vantaalla Korson alueella. Itärata erkaantuu Lentoradasta tunnelissa ja Vantaan alueella Itäradan vaihtoehtoiset linjaukset on esitetty kaavaluonnoksessa *liikennetunnelin vaihtoehtoinen linjaus* -merkinnällä. VISIO-kaavaluonnoksen määräyksissä lukee, että linjausvaihtoehto tullaan ratkaisemaan kaavan ehdotusvaiheeseen. Itäradan suunnittelua edistävä hankeyhtiö on jo Vantaan alueella valinnut jatkosuunnitteluun Nikkilän eteläpuolisen vaihtoehdon (NE).

Vantaan kaupunginhallitus on tehnyt käynnistämispäätöksen Korson raidehankkeiden vaiheleiskaavan laatimisesta 23.02.2026. Vaiheleiskaavalla mahdollistetaan ratahankkeiden yleisuunnitelmien hyväksyminen. Yleiskaava on tarkoitus laatia Lentoradan uudelle linjaukselle sekä Itäradan osalta jatkosuunnitteluun valitulle, Nikkilän eteläpuoliselle linjaukselle. Vantaan kaupunki esittää, että Itäradan pohjoisempi linjaus, Nikkilän vaihtoehto (N), poistetaan VISIO-kaavaehdotukseen.

Selostuksessa lukee Lentorataa koskien, että kaukojunat lakkaavat pysähtymästä Tikkurilassa. Lentoradan liikennöintimallissa on kuitenkin paljon epävarmuuksia eikä siitä ole tehty päätöksiä. Vantaan kaupunki esittää, että tekstin muotoilua tarkennetaan epäselvyyksien välttämiseksi.

Tallinna-tunnelin rahtiradalle ja terminaalivaihtoehdolle on esitetty VISIO-kaavaluonnoksessa kolme vaihtoehtoa. Radan linjauksella ei ole suoria merkittäviä vaikutuksia Vantaan maankäyttöön, mutta terminaalialueen sijainnilla voi olla vaikutuksia Kiilan kiertotalousalueen maankäytön ylikunnalliseen kehittämiseen. Vaikutukset kohdistuvat pääosin Tuusulan puolelle. Vantaan kaupunki edellyttää, että kaavaehdotukseen valitussa vaihtoehdossa huomioidaan riittävästi Vantaanjoen ekologiseen runkoyhteyteen kohdistuvat vaikutukset. Rahtiradan ja terminaalivaihtoehtojen vaikutuksia on tarkoitus tutkia myös vireillä olevassa Kiilan Kiertolan kehityskuvatyössä, jota Tuusulan kunta ja Vantaan kaupunki laativat parhaillaan yhdessä. Kehityskuvan lopulliseen versioon tulisi valita yhteneväinen ratavaihtoehto vaihemaakuntakaavan kanssa. Yksi rahtiradan linjauksista sivuaa Korson länsiosaa, jossa on käynnissä vaiheleiskaavan laatiminen. Vaiheleiskaavan luonnoksessa ei ole huomioitu kyseistä Tallinna-tunnelin linjausta.

Tieyhteys terminaali- ja varikkoalueille on kaavaluonnoksessa osoitettu Kehä IV:n Hanskalliontien eritasoliittymävarauksen kautta *seudullisesti merkittävän tien vaihtoehtoinen ohjeellinen linjaus* -merkinnällä. Lisäksi määräyksissä lukee, että radan linjausvaihtoehto tullaan ratkaisemaan kaavan ehdotusvaiheeseen. Eritasoliittymävaraus on osoitettu myös Vantaan yleiskaavassa ja Vantaa kannattaa lähtökohtaa, että tieyhteydet toteutetaan jo suunnitelmissa olevien liittymien kautta hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan myös nykyisiä väyliä.

Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikat

Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikat on tuotu kaavakartalle ja Vantaalle on luonnoksessa merkitty kaksi taukopaikkaa: valtatie 3 ja maantien 152 jatkeen liittymään sijoittuva uusi palvelualue sekä Katriinantien rekkaparkki. Määräyksen mukaisesti alueelle tulee olla helppo yhteys päätieltä ja lisäksi soveltuva maa-ala tulee olla mahdollista sitoa pitkällä aikavälillä raskaan liikenteen taukopaikaksi. Valtatie 3:n varteen sijoittuva alue on osittain Vantaan yleiskaava 2020:n mukainen ja alueella on käynnissä palvelualueen mahdollistavan asemakaavan sekä tiesuunnitelman laatiminen.

Katriinantien rekkaparkki on väliaikaisena perustettu taukopaikka. Alue on Vantaan yleiskaavassa tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TT) ja alueella on parhaillaan käynnissä asemakaavan laatiminen. Asemakaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa Katriinantien varren työpaikka-alueen laajentuminen yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti. Koska alueen nykyinen toiminta ei ole kaupungin pitkäaikaisten tavoitteiden mukaista eikä sitä kaavaluonnoksen määräyksen mukaisesti ole mahdollista sitoa pitkällä aikavälillä raskaan liikenteen taukopaikaksi, Vantaan kaupunki vaatii, että *raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelu- ja taukopaikka* -merkintä poistetaan Katriinantien varresta.

Liittyminen henkilöliikenteen runkojärjestelmään

Pyöräilyn roolia liityntäliikenteessä ei ole huomioitu VISIO-kaavan luonnoksessa, vaikka se on keskeinen osa kestävästä matkaketjua ja seudullista liikennettä.

Maantien 152 jatke (Kehä IV)

Maantien 152 jatkeen eli ns. Kehä IV:n linjausta on tarkennettu kaavaluonnokseen ja samalla tien merkintä on muutettu maakunnallisesti merkittäväksi tieksi. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että tien linjaus on päivitetty aluevaraussuunnitelman mukaiseksi. Uudenmaan ELY-keskuksen selvityksessä *Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet 2040* Kehä IV ja Tuusulan Itäväylä on merkitty keskeisenä, pitkämatkaisen tavaraliikenteen reittinä. Kehä IV uusi merkintä on linjassa tämän selvityksen kanssa ja vastaa Tuusulan Itäväylän maakuntakaavamerkintää.

Vesihuolto ja vesivarat

VISIO-kaavaan kumotaan kaikki jo rakennetut vesihuollon kohteet, ja kaavaan on tuotu vain tarpeelliset tulevaisuudessa rakennettavat maakunnallisesti merkittävät kohteet. Kaupunki pitää perusteltuna sitä, että muuttuneen geopoliittisen tilanteen takia vesihuollon kriittisen infran esittäminen kartalla on merkittävästi rajatumpi voimassa oleviin maakuntakaavoihin nähden, ja tarkempaa suunnittelua varten vain viranomaiset saavat käyttöön vesihuoltoa koskevaa liiteaineistoa.

Kaavaan on tullut vesihuoltoa ja vesivaroja koskevia yleismääräyksiä, jotka velvoittavat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ottamaan huomioon seudullisen vesihuollon kannalta merkittävät kohteet ja rakenteet. Yleismääräyksiin on tehty myös pohjavesialueita koskeva lisäys liittyen pohjavesialueiden määrällisen ja kemiallisen tilan parantamiseen. Kaupunki pitää tärkeänä, että VISIO-kaavaan on tuotu uudet vesihuoltoa ja vesivaroja koskevat yleismääräykset.

Maanpuolustus-teeman osalta Vantaan kaupungilla ei ole lausuttavaa.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS